

Uspešna komunikacija

Kada je skromnost najbolja politika

Kada nepravilno licitirate i uđete u pogrešan kontrakt, sva veština odigravanja ovog sveta neće ispraviti vašu grešku. Isto kao kad bi neko dao Mikelandelu tri boce boje u spreju i rekao mu da oslika Sikstinsku kapelu. Pa ipak je svet bridža pun ljudi koji pokušavaju da naprave podjednako nemoguće trikove sa kartama. Ja takve tipove zovem majstorima igre. Oni su već umorni od literature o licitaciji. Oni igraju gotovo isključivo zbog zadovoljstva u izvođenju Bečkog kupa ili dvostrukog impasa sa punim okretom u vršnoj poziciji ili nečeg isto tako komplikovanog u odigravanju. A licitirajući trapavo kako licitiraju, ovi majstori igre stiču mnogo prakse izvođeci ovakve očajničke maneuvre. Ali, to je izgubljena mladost. Oni nikada neće postati dobri igrači bridža. Oni su zapravo igrači vista zarobljeni u pogrešnom veku.

Druga krajnost je, logično, igrač koji ima jedan jedini *raison d'être*¹ – da licitira. On zamišlja da su licitacioni sistemi potpuno precizni; on ima licit za svaku situaciju i smatra sebe najvećim genijem za komunikaciju od Guljelma Markonija. Ovde imamo majstora licitacije i on je, vrlo često, gubitnik.

Zašto? Suviše saopštava protivnicima.

Na najnižem nivou bridž veštine morate da preuzmete rizik da saopštite protivnicima više od onoga što biste želeli, jer je vaš prvenstveni posao da pomognete svom nesigurnom partneru da zamisli vaše karte. Ali, nakon što vi i vaš partner dođete do izvesnog nivoa veštine, trebalo bi da ste sposobni da zaobiđete neke od tih precizno opisanih licita i idete ka manši ili slemlu direktnije. Namera je, naravno, da odbrani otežate život i izbegnete debakle kao što je sledeći.

Vi ste u zoni na poziciji South sa ovim listom:

♠ 5
♥ K976
♦ AQ76
♣ A754

Partner je otvorio jedan herc. Šta ćete da odgovorite? Tri herca, kažete? Tačno. Partner onda licitira manšu i ne bi trebalo da bude daljnjih problema. Ali, pogledajte šta se desi kada majstor licitacije uzme Southove karte. Na Northov otvor jedan herc, majstor odgovara dva karo. On ne može da odoli da ne pokaže svog četvrtog asa. North, koji ima dugog herca i malo šta drugo, ponavlja svoju boju, i sada South licitira tri trefa, da pokaže svog četvrtog asa. Do sada su South i njegovi brbljivi liciti kazali Eastu i Westu sve što treba da znaju da bi ušli u žrtvu. East je šiken u Northovom hercu. West je šiken u Southovom karonu i ima KQ98

¹Franc. razlog postojanja. *prim.Prevedioca*

u Southovom trefu. A zajedno imaju deset karata pik. Zato West izvodi istraživački licit tri pika. South, najzad, podržava partnerovog herca, ali, suviše je kasno. East ulazi u kontrakt pet pikova i pada dva puta pod kontrom i van zone, davši protivniku 300 kaznenih poena, ali uštedeći sigurnih 820 poena za manšu i rober.

A trebalo bi da je Southu potpuno jasno, od momenta kada je čuo partnerov otvor jedan herc, da kontrakt treba da se igra u hercu. Prema osnovnim pravilima aritmetike i licitacije, najbolja šansa para NS je u hercu, jer South ima četvrtog kralja u partnerovoj najboljoj boji. Ali, South je bio majstor licitacije. U ovakvoj, elementarnoj situaciji u bridžu, takvi igrači će da licitiraju zaobilazno kao kiša oko Kragujevca¹ iz čistog zadovoljstva licitacije, dok protivnici sede i revalorizuju svoje karte, shvataju da li su im kraljevi i dame podesno smešteni, kroz koga da igraju, šta da atakiraju da bi pogodili partnerovu najbolju boju itd. Kada majstor licitacije ne saopšti protivnicima strogo poverljivu tajnu vojne obaveštajne službe da treba da uđu u žrtveni kontrakt, on im kaže sve što treba da znaju da bi oborili njegov sopstveni kontrakt.

Da li odajete tajne?

Majstor licitacije je obično potpuno odan konvencijama za pokazivanje asova, kao što su Gerber, Blekvud i onaj malo shvaćeni hibrid Roman Blekvud. Upotrebiće ih i onda kada to saznanje o partnerovom listu ne donosi koristi nikome osim protivnicima. Recimo da je otvorio licitaciju sa jedan herc, držeći 20 poena. Njegov partner podiže na tri herca. Velike su šanse da će majstor licitacije da učini jednu od sledeće dve stvari: da licitira svoje druge boje da pokaže asove, ili da očekuje od partnera da to učini. Ili će da skoči u Gerber ili Blekvud i prođe taj isti ritual.

Ali, hajde da se vratimo jednostavnosti podele. Otvarač ima 20 poena, licitira jedan herc i biva podignut u tri herca. Na tom stepenu, šta majstor licitacije zna o partnerovom listu? On zna da partner ima najmanje četiri herca. On zna da partner ima 13 do 16 poena, uslov za skok u podršci. Prema tome, ukupan zbir njihovih poena je najmanje 33 a najviše 36. South, bez bubnjeva i fanfara, treba da licitira šest herčeva. Nijedna konvencija pokazivanja asova i kraljeva na svetu neće dovesti do drugog kontrakta, ali *hoće* da pomogne protivnicima da obore kontrakt. Setite se, protivnici su na ataku, oni prvi dobijaju šansu da osvoje štih. Bar u polovini slučajeva atak pravi ili ruši slem. Zašto da pomognete drugom paru da smisli dobar atak?

¹Naravno, autor nije iskoristio taj izraz, nego "around Robin Hood's barn", otprilike, "oko ambara Robina Huda". *prim. Prevodioca*

	♠	-		♠	K1095									
	♥	AQJ872		♥	3									
	♦	KJ64		♦	1097									
	♣	1032		♣	KJ965									
♠	J74		<table border="1"><tr><td></td><td>N</td><td></td></tr><tr><td>W</td><td></td><td>E</td></tr><tr><td></td><td>S</td><td></td></tr></table>		N		W		E		S			
	N													
W		E												
	S													
♥	94													
♦	Q8532													
♣	A84													
			♠	AQ8632										
			♥	K1065										
			♦	A										
			♣	Q7										

Sve ovo važi, naravno, pod uslovom da poznajete svog partnera. Ne možete da *zalupite* ako gajite i najmanju sumnju da partner zaista ima ono što je licitirao. Ne preporučujem *zalupljivanje*, na primer, sa onom vrstom partnera koju je opisao autor koga najradije citiram, Somerset Mom: “Postoji igrač sa kojim nikada nisam naučio da postupam, a to je igrač koji nikada ne zastane da razmisli o tome da i vi takođe imate trinaest karata. On ignoriše vaše licite, ne obraća pažnju na vaša upozorenja, kroz vatru i vodu preuzima komandu nad podelom, i kada dobije kontru i padne nekoliko puta pripisaće to ničemu drugom, nego lošoj sreći. Srećni ste ako se ljupko ne nasmeši i ne kaže: ‘Pa, partner, mislim da je vredelo pokušati.’ Još uvek tražim knjigu koja će da me pouči kako s njim da se nosim. Streljanje je isuviše brzo i bezbolno...”

Strana 24

Pre mnogo godina, na Individualnom majstorskom turniru u Pittsburgu, jedan takav partner me je podvrgao kineskoj torturi vodom. Tek je bila postala velemaistor¹ i bila je puna sebe kao operna diva. Pri kraju turnira sam bio udobno u vođstvu kada me je pogodila nesreća da tu ženu izvučem za partnera. U prvoj podeli sam licitirao pik a ona je odgovorila dva karo. Licitirao sam dva pika a ona dva bez aduta. Pasirao sam i ona je pala. Dva pika je bilo neoborivo. U sledeća tri deljenja sam tačno uočio šta treba da se igra i ni jednom mi nije bilo dozvoljeno da odigram. Ona je pala svaki put. Da sam morao da igram sa tom ženom još jednu rundu, pozvao bih Vilija Moma i zamolio ga da dođe i ponese svoju pušku. Bilo kako bilo, imao sam sreće i pobedio na turniru sa pola poena razlike.

“Rekao sam ti da ne gledaš u svoje karte!”

Šampioni su često krivi za slična siledžijstva, ali sa malko više opravdanja. P. Hal Sims², jedan od vrhunskih igrača dvadesetih i tridesetih godina, imao je običaj da naredi nekim svojim partnerima da nikada ne licitiraju bezaduta. Ako kontrakt treba da se igra u bezadutu, kao što je često bivalo, P. Hal je želeo da bude izvođač. Ali, on je to toliko dobro radio da su njegovi manje vešti partneri bili srećni da podnose njegovu tiraniju.

Takve sreće nije bio Mičel Barns³, dragoceni član mog međunarodnog tima. Mič je igrao na Nacionalnom prvenstvu sa Čarlsom Lokridžom⁴ i njih dvojica su činili neviđeno veseo, nepredvidiv i vešt par. Ali, na ovom turniru im nije išlo, pa je Čarli izneo predlog kako da preokrenu sreću. “Pazi, Mič,” rekao je, “kada nam dođe sledeći par ‘geaka’, nemoj ni da uzimaš svoje karte. Pusti me da sam licitiram!”

Uskoro su se Mič i Čarli našli za stolom protiv para velemaistora koji je, po svemu sudeći, odgovarao Barns-Lokridžovoj definiciji “geaka”. Lokridž je na kratko pogledao svoj list i *zalupio* šest karo. Protivnici su bili zapanjeni. Ni jedan nikada ranije nije ni čuo za otvor šest bilo šta. U tom trenutku Mič je smatrao da je Lokridž preterao sa komandovanjem. Ne poslušavši partnerovo jasno uputstvo, Mič je podigao svoje karte, video četvrtog kralja sa desetakom karo, asa u jednoj i damu sa desetakom u drugoj boji sa strane. Mislio je, ako je Lokridž mogao da *zalupi* šest karo samo na osnovu svoje karte, onda je sedam karo sigurno. Mič je izlicitirao

¹U ovoj knjizi izraz *velemaistor* koristim kao prevod titule *Life Master*. To je najviša titula koju dodeljuje Američka kontrakt bridž liga (ACBL), a dobija se na osnovu broja osvojenih master poena. *p.Prev*

²*Sims, Phillip Hal* (1886-1949). Jedan od najvećih američkih igrača i autor brojnih značajnih knjiga o bridžu. Bio je član i kapiten najjačih američkih timova. *prim.Urednika*

³*Barnes, A. Mitchell (Mitch)* (1906-1985). Osvajač praktično svih američkih značajnijih turnira i titula (#14 Life Master u istoriji ACBL). *prim.Urednika*

⁴*Lockridge, Charles* (1905-1970). Poznat kao briljantan odigravač. Osvajač pet nacionalnih američkih prvenstava. *prim.Urednika*

veliki slem u karonu i pali su jednom. “Vidiš?”, rekao je Lorkidž, jako iznerviran, “Rekao sam ti da ne gledaš u svoje karte!”

Zapazite, molim vas, običnu, staromodnu petlju koju je Lokridž pokazao licitacijom. Cela ideja je, naravno, bila luckasta. Mičov licit sedam je bio izuzetno korektan, i propast kontrakta je Čarlijeva krivica i ničija više. Ostaje, ipak, jedna pouka iz ove podele: stručnjaci ih licitiraju¹ kao da ih imaju – čak i kad ih nemaju. Oni znaju da ono malo kazni pretrpljenih za oborene prelicitirane slemove nije ništa u poređenju sa napravljenim prelicitiranim slemovima. Oni takođe znaju da se *zalupljen* slem gotovo nikad ne kontrira, jer protivnici nemaju dovoljno informacija za kontru.

Ko treba da igra slem?

A sada mi dozvolite da vam pokažem još nešto što stručnjaci znaju o slemovima: oni znaju *koja* ruka treba da igra slem i znaju kako da smeste kontrakt na pravo mesto. Govorim sada o slemovima koji podjednako dobro mogu da se igraju u bilo kojoj od boja para; o situaciji, na primer, u kojoj North ima pet dobrih pikova preko puta Southova tri mala pika, a South ima četiri dobra herca preko puta Northova četiri mala herca. Da li kontrakt treba da bude šest pikova ili šest herčeva? Evo jednog načina na koji stručnjaci rešavaju ovaj problem:

U svim jakim podelama, ranjivo mesto je obično list sa bezvrednim dublom ili tri karte. Nije važno što imate pravi Fort Noks² u poenima, taj bezvredni dubl je mesto na kom možete da budete oboreni, i to brzo oboreni, bez obzira koliko poena imate. S druge strane, ne biste bili u slemu da vam partner takođe nema neke visoke karte, a postoji mogućnost da su jedna ili dve u toj vašoj opasnoj boji. Dakle, ko treba da odigrava?

Partner, naravno. Ovo usmerava atak *u* njega, a ne *kroz* njega *u* vaš bezvredni dubl. Ako ima Kx ili AQ u vašoj slaboj boji, onda sedi na sigurnom mestu kao četvrti igrač, ali je kao mrtvac vrlo ranjiv.

Kao jednostavno pravilo prihvatite sledeće: kada vaš partner i vi idete ka slemu, a vaš list sadrži Kx u nepomenutoj boji, uložite svaki napor da vi odigravate slem, obezbeđujući tako svom kralju zaštitu od nepovoljnog ataka.

Da sada pogledamo kako ova ključna strategija licitiranja slemova radi u stvarnosti. South je dobio:

¹Slemove, naravno. *prim.Prevodioca*

²Fort Knox, vojna baza u kojoj se nalaze zlatne rezerve SAD. *prim.Prevodioca*

♠ AKQ1074
♥ 53
♦ AK6
♣ Q7

Otvorio je jedan pik i na svoju veliku radost čuo kako North odgovara dva bez aduta. U ovom trenutku i stručnjak i prosečan igrač bi shvatili da postoji dobra mogućnost za mali slem, i to podjednaka i u piku i u bezadutu. Ali, prosečan igrač, sedeći na Southu, bi gotovo sigurno licitirao šest pikova. Zašto? Pa, kao prvo, on žarko kao dete želi da upiše tih 100 onera. A kao drugo, on zna da par ima najmanje osam pikova sa AKQ10, veoma udobno adutsko držanje.

Stručnjak bi, ipak, ignorisao obe ove bajke i proučavao svoj list. Njegovo oko bi se prikovalo za ona dva mala herca, i gotovo automatski bi licitirao šest bez aduta. Ovo partneru daje odigravanje, atak ide kroz bezvredni dubl u partnerove onere. Hajde da sada raširimo karte i pogledamo rezultat:

♠ J53
♥ K97
♦ Q109
♣ AK86

Kako bi Mali Đokica rekao :“Svaka budala može jasno da vidi šta se događa ako se igra šest pikova. Izvorni atak herc od Westa plovi ravno kroz K97 na stolu i neprijatelj uzima dva brza štih za rušenje kontrakta. Ali, šest bez aduta je sigurno, pošto nema zemaljskog načina da se napadne Northov kralj herc ako je East na ataku. Na turniru sam video ovu podelu igranu na oba načina: na način stručnjaka i na način prosečnog igrača. Ovo je jedna od klasičnih podela u kojoj raspoznajete nove momke od ljudi sa desetogodišnjim takmičarskim stažom.